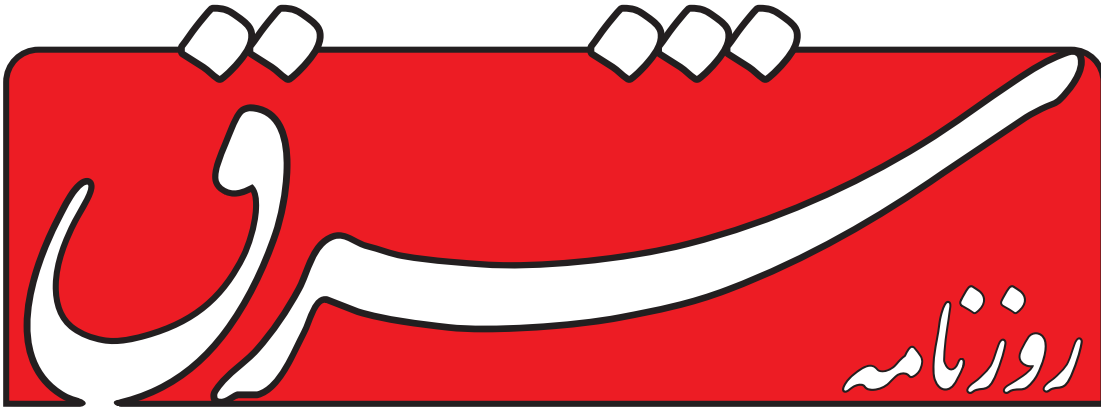

با نگاه سلبی، به بازارهای غیررسمی مشروعیت نبخشیم

معصومه معظمی: با توجه به نوسانات اخیر بازار و کاهش ارزش پول ملی، برخی نمایندگان مجلس و کارشناسان بر این عقیده‌اند که شرایط اقتصادی کنونی باعث کوچک شدن سفره‌های مردم شده و فشار مضاعفی بر اقشار آسیب‌پذیر وارد کرده و معیشت جامعه را به خطر انداخته است...

صفحه ۲

یکشنبه ۱۱ دی ۱۴۰۱ • ۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ • ۱ ژانویه ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۴۶۰ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

رهبر انقلاب:

ابتکارات و راه آقای مصباح باید ادامه پیدا کند

بیانات رهبر انقلاب اسلامی در دیدار خانواده آیت‌الله محمدتقی مصباح‌یزدی (رضوان الله علیه) که پنجم دی‌ماه ۱۴۰۱ برگزار شده بود، صبح روز گذشته در محل برگزاری دومین همایش بزرگداشت علامه مصباح‌یزدی در تهران منتشر شد. به گزارش ایسنا، متن بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای...

صفحه ۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: رئیس‌ی به دنبال تشکیل استان‌های تهران شرقی و غربی و کرمان جنوبی، اینترنت طبقاتی در پله آخر، ایرانی‌ها بی‌خیال سفر شدند و یادداشت‌هایی از ناصر ذاکری، هیوا رحیمی نیا، محمود فاضلی

سرمقاله

مشکل دولت رئیسی

کیومرث اشترینان

دیرزمانی ناکارآمدی دولت‌ها را به افسانه تخصص-تعهد نسبت می‌دادند؛ اما رقابت‌ها بر سر دوگانه تعهد-تخصص نیست، بلکه رقابت بر سر «خلوص وفاداری جناحی» است که دولت‌ها را به تصفیه و سپس ناکارآمدی رهنمون می‌کند. یک پرسش از دولت آقای رئیسی این است که چرا حتی نمی‌تواند از نیروهای باتجربه‌تر جناح خود استفاده کند؟ چرا رقابت‌های درونی معمولاً به برگزیدن کم‌تجربه‌ترها منجر می‌شود؟ از وزارت رفاه تا بانک مرکزی و... چه عاملی سبب می‌شود که ظرفیت نیروی انسانی یک دولت گرفتار این‌گونه رقابت‌ها شود؟ در گروه‌بندی‌های سیاسی، رقابت‌های درون جناحی رقابت سازنده‌ای نیست و محور «وفاداری» شکل می‌گیرد. رویکرد «وفادارانه» به نیروهای انسانی یک کشور به «نیروهای خودی» هم تسری پیدا می‌کند و سبب می‌شود اعتماد به خودی‌ها نیز مشمول سلسله‌مراتب شده و تخصص برای احراز پست مدیریتی کم‌اهمیت‌تر شود؛ مگر آنکه یک بحران پیش آید، همچون بحران ارزی. تکیه بر وفاداری سبب می‌شود که رفته‌رفته «سادگی و خلوص» آدم‌ها یا ساده‌انگاری و ساده‌لوحی آنان، به عامل اساسی در گزینش ایشان برای مشاغل مدیریتی تبدیل شود. «همچون کبریت بی‌خطر باشید تا به مناصب مدیریت دولتی برسید». بدین‌سان، سازوکارهای سنتی اعتماد، ارتباطات شخصی-حلقه‌ای، غلبه عوام‌زدگی در یک گروه، بهره‌گیری از سلاح خلوص ایدئولوژیک به‌مثابه یک سلاح برای حذف رقیب، رویکرد جریان‌ی، بدبینی ذاتی اعضای چنین حلقه‌هایی به یکدیگر، فقدان اعتمادبه‌نفس و... مجموعه عواملی است که سبب می‌شود چنین اختلالات رفتاری در گزینش نیروی انسانی رخ دهد. در چنین بستری، دور رقابت معمولاً به نفع ساده‌انکاران تمام می‌شود. یکی از مشکلات دولت آقای رئیسی ساده‌سازی در ساختار نیروی مدیریتی دولت و حامیان سیاسی-رسانه‌ای آن است. برنامه‌های کارشناسی جانبدارانه صداوسیما برای دولت که توسط برخی جوانان کم‌اطلاع اداره می‌شود از حیث ارزش حرفه‌ای در پایین‌ترین و ساده‌لوحانه‌ترین وضع قرار دارد و بیشتر مبتنی بر این است که هر که با ماست خوب است و هر کس با ما نیست مجموعه‌ای از ضرر و ناکارآمدی است. اگر سایه سنگین «وفاداری» و «رقابت خودی‌ها» بر گزینش مدیریت‌ها به‌خوبی شناسایی شود، می‌توان کمک شایانی به بهبود امور کرد؛ چراکه این ویژگی به این دولت محدود نمی‌شود و دولت‌های دیگر نیز به درجاتی از این بیماری رنج برده‌اند. یک مدیر دولتی تازه‌کار و ساده‌انگار نمی‌داند وارد چه تار عنکبوتی از فرایندهای اداری می‌شود. نمی‌داند از فرایندها تدوین و تصویب قانون تا ابلاغ آیین‌نامه‌های اجرایی همان قانون گام‌ها پیش از سه، چهار سال طول می‌کشد. دیوانسالاری همچون یک تار عنکبوت درهم‌تنیده است و کسی که با این دیوانسالاری آشنا نباشد، تقریباً در بیچارگی و آسان می‌گیرد. از دور همه چیز ساده به نظر می‌آید و تصور این است که ما می‌توانیم به‌زودی اغلب مشکلات را حل کنیم؛ اما آنگاه که با واقعیت دیوانسالاری برخورد می‌کنیم، می‌بینیم که فقط برای اصلاح یک آیین‌نامه اجرایی حداقل شش تا ۹ ماه باید کارکنان مربوطه در یک وزارتخانه و کمیسیون‌های دولت درگیر باشند. اگر انجام یک تحول مستلزم تغییر یا تصویب یک قانون باشد که دیگر عملاً در عمر چهارساله یک دولت تعلیق به محال می‌شود، از همین‌رو است که دولت از تحقق وعده‌های خود ناتوان است و با گذشت بیش از یک سال و نیم از عمر این دولت و فراهم‌بودن شرایط درون‌حاکمیتی از پرداخت به مشکلات اساسی عاجز است. این ساده‌انگاری سبب شده تا پریشانی و درهم‌ریختگی در مرکز دیوانسالاری به چشم بیاید. مثال‌ها از ادعاهای ساده‌انگاران مقامات این دولت در هنگامه کارزارهای انتخاباتی فراوان است و به اندازه کافی در رسانه‌های اجتماعی یادآوری می‌شوند. این ساده‌انگاری در امور مختلفی قابل مشاهده است: در امور بین‌الملل (مثلاً تحلیل‌های نادرست درباره چین، روسیه و بحران اوکراین)، در پیش‌بینی‌های خیال‌پردازانه (مثلاً انتظار تجزیه آمریکا از سوی یکی از مقامات همین دولت یا انتظار زمستان سخت برای اروپا)، در امور اداری و برنامه‌ریزی (مثلاً تأخیر در برنامه هفتم و بودجه سال آینده)، در ساده‌سازی سیاست داخلی (مثلاً تقلیل‌گرایی در ریشه‌داشتن اعتراضات پاییز امسال در بازی‌های کامپیوتری)، در ساده‌سازی اقتصادی (مثلاً قیمت ارز و سکه و مخالفت پیشین آنان با واردات ایرباس و اکنون شادی برای واردات خودروی کره‌ای)، در ادعاهای معاون اول دولت درباره دعوت کشورهای خارجی از واکسن ایرانی کرونا و... ساده‌انگاری سیاسی-جناحی برای کشور مهلک است. این ساده‌سازی‌ها با اشتیاق به کرسی‌های بی‌ارزش قدرت و با تحلیل‌های خاص و «گزینش وفاداران» توأم می‌شود که نتیجه تلخ آن پیش‌روی ماست. درباره مسائل بین‌المللی نیز وضع چنین است. آمال و آرزوهای خود را در قالب «تحلیل»‌هایی خیال‌پردازانه به خورد خود و جامعه می‌دهیم و پس از چندی با دیوار محکم ارتباطات بین‌المللی برخورد می‌کنیم تا جایی که درست در زمانی که بیخ گوش ما دولت چین با اعراب حاشیه خلیج فارس قراردادهای بزرگی منعقد می‌کند، وزیر خارجه ما نمی‌تواند حاشیه‌ فعالیت بین‌المللی خود را به بیش از سفر به صربستان و بوستنی‌هرزه‌گویی فراتر ببرد و برنامه سفرش عبارت می‌شود از «ادای احترام به یادمان شهدای بوستنی و مقام علی عزت‌کویچ رئیس‌جمهوری فقید این کشور و نمازگزاران در مسجد غازی خسروبیگ ساریوو و دیدار با ایرانیان مقیم بوستنی».

ادامه در صفحه ۵

نیمه تاریک دارو

برخلاف ادعای تولیدکنندگان دارو مبنی بر زیان دهی، صورت مالی داروسازان در بورس سودآوری چشمگیری را ثبت کرده است

گزارش تیتربک را در صفحه ۴ بخوانید

پرونده «شرق» از مشکلات بیماران صرع و ضربات بی‌ثباتی دارو بر تن آنها

درد مضاعف

«داروی بیماران صرع و تشنج آن قدر حساس است که به‌راحتی نمی‌توان حتی در مورد جایگزینی آن با داروی دیگر، تصمیم گرفت؛ اما ما در ایران مجبور هستیم یک دارو را چندین بار جابه‌جا یا جایگزین کنیم. چاره دیگری نداریم. دارو در یک مقطع زمانی تولید شده یا موجود است و در مقطعی دیگر کمیاب می‌شود؛ این جمله‌ای است که متخصص مغز و اعصابی به بیماری که مبتلا به صرع است، گفته و این بیمار این جمله را بارها با خودش مرور کرده است که تکلیف هرکدام از بیماران مصروع و تشنجی که با هزار امید و انگیزه به مطب پزشک می‌آیند تا تشنج و حملات‌شان را با دارو و درمان‌های شیمیایی کنترل کنند، چه می‌شود؟

بیماران صرع، گروهی در فضای مجازی دارند که در مورد دغدغه‌های مشترک‌شان، مشکلات، چالش‌ها و سختی‌های حاصل از صرع و تشنج با یکدیگر صحبت و مشورت می‌کنند. مادری از تشنج‌های مکرر و بیدار خوابی‌هایش برای مراقبت از فرزند خردسالش می‌گوید: «وزیر بهداشت می‌گوید که کمبود دارویی نداریم؛ درحالی‌که مثلاً داروی ایرانی «ریسپریدون» هم در داروخانه‌ها یافت نمی‌شود. ما از خبر داروی خارجی که به قیمت خون فرزندان تمام می‌شود هم گذشتیم؛ اما این دارو هم در داروخانه‌ها سهمیه‌ای شده و خیلی سخت پیدا می‌شود». دختر جوانی از نگرانی‌اش نسبت به بیماری و تأثیر آن بر ازدواجش حرف می‌زند. زن جوانی از اینکه قبل از ازدواج از بیماری صرع همسرش بی‌خبر بوده گلایه می‌کند.

این پرونده را در صفحه ۶ بخوانید

یادداشت

جستاری تاریخی در باب مالکیت و حاکمیت ایران بر جزایر سه‌گانه^(۱)

دلایل ستیزه‌جویی انگلیس با ایران

غلامرضا نظریلند پژوهشگر

در پی تسلط انگلیسی‌ها بر شبه‌قاره هند، آنها این مستعمره جدید را در زمره یک استان خود به حساب آوردند و اسم بریتیش راج (British Raj)، به معنای حکومت بریتانیا را روی آن گذاشتند و وزیری از کابینه خود را فرمانروای هند قرار دادند. تسلط استعماری انگلیس بر این قلمرو ارزشمند و ثروتمند با سرنوشته منطقه خلیج فارس رابطه تنگاتنگی پیدا کرد؛ چراکه تأمین امنیت هند در گرو تأمین امنیت آبراه خلیج فارس، از جمله آزادی کشتیرانی بود. این مهم، انگلیسی‌ها را بر آن داشت تا برای تأمین امنیت آبراه مزبور در این منطقه حضور به هم رسانند. از آنجا که سپهر سیاست جهانی در آن موقع، قدرت برتر دیگری به نام روسیه را هم با خود داشت که رقیب انگلیس بود و از آنجا که این کشور حضور و مشارکت رقیب را در منطقه خلیج فارس برنمی‌تافت، بنابراین دولت‌مردان انگلیسی باید برای حضور انحصاری خود در منطقه چاره‌ای می‌اندیشیدند و طرحی نو درمی‌انداختند. اختلاف انگلیس و روسیه با تقسیم ایران بین دو منطقه نفوذ، جنوب در تیول اولی و شمال در تیول دومی و رونمایی انگلیسی‌ها از نظم جدید منطقه‌ای که یکس بریتانیکا (Pax Britanica) به آن نام دادند، کم‌وبیش برطرف شد. توضیح آنکه نام‌گذاری نظم مزبور که از فرمول صلح رومن (Pax Romana) الگو برداشته بود، کاملاً حساب‌شده بود؛ چراکه کلمه «صلح» از قهرآمیز نبودن نظم مدنظر حکایت می‌کرد. این دست‌کم از برانگیختن حساسیت روس‌ها و تحریک آنها جلوگیری می‌کرد. از نظر لندن، استقرار نظمی این‌گونه در خلیج فارس می‌توانست از جمله به واسطه بازبودن آبراه‌ها و آزادی کشتیرانی، امنیت منطقه خلیج فارس و شبه‌قاره هند را تضمین کند. انگلیسی‌ها با بازداشتن روس‌ها

بازگشت همه به سوی اوست

به اطلاع عموم می‌رساند
مراسم تشییع، تدفین و ترجیم

زنده‌یاد دکتر شبان شهیدی مودب

* تشییع دوشنبه ۱۲ دی‌ماه ساعت ۹ صبح
از محل مؤسسه اطلاعات

* تدفین در قطعه نام‌آوران بهشت زهرا

* مجلس ترجیم

سه شنبه ۱۳ دی‌ماه، از ساعت ۱۵:۳۰ تا ۱۷ عصر
«مسجد نور»، واقع در میدان فاطمی برگزار می‌شود.

مهار ایدز با مشارکت انجمن‌های مردمی

بررسی ادعای شهردار تهران درباره بی‌اثری تحریم‌ها بر اداره شهر

زاگانی خارج از فهرست تحریم

نقشه‌های شوم بی‌بی

جستاری تاریخی در باب مالکیت و حاکمیت ایران بر جزایر سه‌گانه^(۲)

دلایل ستیزه‌جویی انگلیس با ایران

خطر کارلوس کی‌روش

یادداشت

نیست صاحب درد را این فکر، هین!

صالح نقره‌کار وکیل دادگستری

۱- مشکلات به گونه‌ای است که گاهی نمی‌دانیم برای کدام مویه کنیم و چه کنشی برای کاهش آلام هموندا داشته باشیم. ۲- این واگویی اما هیچ عاشق ایرانی را از تعهد به امید فارغ نمی‌کند. حقیقت این است که جامعه امیدوار ایران متوقف نمی‌شود و نسل امروز «حقوق خود» را با همه ملزومات آن می‌خواهد. زمان و زمانه «تقاضا» برای بهتر شدن را سر دست گرفته و آنچه «عرضه» می‌شود، دلالتی بر این خواسته ندارد یا لاقفل چنین ادراکی به مخاطب پژواک نمی‌شود.

ادامه در صفحه ۵

سالنامه ۱۴۰۲

عمر حرکت

سالنامه ۱۴۰۲

روزنامه شرق

موسسه جام سبز